

ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΣΕΒΡΕΙΟΥ

των τὰ δημοσιεύεται καθ' ἐκίστην εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Χανιά τῆ 19 Σεπτεμβρίου 1922

(Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου).

ΕΝΘΥΣΙΣ ΚΑΙ ΛΟΥΤΑΒΙΑ

Ἡ τρομερά τραγωδία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας λήγει διὰ τῆς ὑποδοχῆς τῶν τελευταίων λειψάνων τοῦ ἐκείθεν ἐκδιωχθέντος Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ. Ταύτην διαδέχεται τώρα ἡ ἀπειλουμένη εἰσβολὴ εἰς τὴν Θράκην. Αὕτη, ἂν ἐπραγματοποιεῖτο, θὰ ἔδιδε σύνθημα νέου Βαλκανικοῦ πολέμου, ἢ νέου Ἰσως Ἐθρῶπικῶν. Τοιαύτη φρικώδης περιπέτεια θὰ ἦτο τὸ ἀπενκτικὸν πλέον, προάγγελμα κατὰ κλυσοῦ τῆς Ἐυρώπης καὶ τοῦ ἐκφυλισμένου καὶ παισγοῦδῶς καταρρέοντος Ἐθρῶπικῶν, δηθεν, πολιτισμοῦ, ὑπὸ τῶν κυρίων καὶ μαύρων κυμάτων τῆς Ἀσιατικῆς καὶ Ἀφρικανικῆς βαρβαρότητος καὶ τοῦ ἐκφύλου Ρωσικοῦ Μπολσεβικισμοῦ.

Ἐθρῶπικόμμεθα πρὸ μεγάλης κοσμοϊστορικῆς περιόδου, πρὸ νέας μεταναστεύσεως Ἐθνῶν. Θὰ κριθῆ, Ἰσως, ἡ τύχη τῆς Ἐυρώπης, τῆς ὁποίας, ἡμεῖς, ἐτάχθημεν καὶ πάλιν πρόσκοποι, ἔνεκα τῆς θαλασσίας καὶ χερσαίας ἡμῶν θέσεως εἰς τὸ σταυροδρόμιον τῆς Ἐυρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς.

Ἄν καὶ τὴν φορὰν ταύτην, ἡ Βαρβαρότης ἐπικρατήσῃ, δὲν εἴμεθα ἡμεῖς μόνοι οἱ ὅποιοι θὰ ἐξέλθωμεν ζημιωμένοι. Πρῶτα θὰ χαθοῦν καὶ θὰ διαλυθοῦν μεγάλοι καὶ τραναὶ ἀποικιακαὶ αὐτοκρατορίαί. Ἡμεῖς, Ἰσως, θὰ κατασθῶμεν καὶ πάλιν, νὰ περιουλληθῶμεν εἰς τὸ κέλυσμας. Ἡ μικρὰ μας βαρκοῦλα θὰ ἐπιπλεύσῃ καὶ πάλιν. Εἴμεθα δὲ καταδύμενος καὶ οὐδέποτε βυθιζόμενος ἄσκος. Θὰ ἀπαγκισθῶμεν, ἀκόμη μὰ φορὰ, εἰς κανένα παράσκαλο, ἀλλὰ καὶ ἂν εἶνε πεπρωμένον νὰ χαθῶμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοὺς μεγάλους, θὰ παρασιῶμεν θεαταὶ τοῦ μεγαλειώδους καταβυθίσματος τῶν μεγάλων κολοσσῶν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἶνε καιρὸς δουλειᾶς καὶ οὐ λόγων.

Ἡ μεγάλη χειρονομία τῶν Πατριωτῶν, οἵτινες ἔλαβον τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐπιβεβλημένης μεταβολῆς, ἐξεπροσώπει πρᾶγματι, εἰς τὸ πνεῦμα, ἐπερὶ ἐνυληρῆ παρὰ πᾶσιν ὡς κρῦφιος πόθος τῶν Ἑλλήνων καὶ μόνον σύνθημα ἀνέμενε διὰ νὰ ἐκδηλωθῆ ἢ Ἡ ἀ-

ναίμακτος ἐγχείρησις ἐπέτυχε τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀσθενοῦς ἀπὸ τοῦ τρομερωτέρου καὶ ἐπιπιδυνωδωστεύρου ἐχθροῦ, τῆς Ἰσῶτιν κῆς φαρμακίας. Τώρα, πλέον, διεπραγματικῶς βασιλεύει ἡ Ἰσῶτιν Ἐνωσις, ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἀνορθωτικὴ δουλειά. Ἄς συσπαιρωθῶμεν ὅλοι πειθαρχούντες πᾶσι τῆς Κυβερνήσεως τῆς κοινῆς σωτηρίας, τῆς ὁποίας ἡ οὐσία τὴν χαρακτηριστικὴν ὡς ἀφαιρίαστικὴν ἀχρωματιστικὴν καὶ μεταβατικὴν, μετὰ οὐδὲν ἐπισητὴ καὶ ἀλλήλους οὐ μὴ νὰ κληθῆ τὸ ἔθνος, ὅπως ἐκφέρει τὴν ἐπιμηγορίαν τοῦ περὶ τῶν δεόντων γενέσθαι. Ἡ Κυβερνήσις καταγίνεται διὰ τὴν ἀνασύνταξιν τῶν στρατιωτικῶν ἀνάμειων. Νὰ τὴν βοηθήσωμεν. Ἄς βοηθῆσῃ καὶ αὕτη ἐπισητὴν προβαίνουσα εἰς ἐξυγιάνειν τοῦ οἰοηπότου οικονομικοῦ οργανισμοῦ, ἡ ψαλίδισις καὶ ἀποκόψις ἀλύπτη καὶ ἀδυσώπητα τὴν γάγγραιναν τῆς ἀκατανομάστου σπατάλης καὶ κλοπῆς τοῦ δημοσίου θησαυροῦ.

Ἔργον δικό μας, τοῦ λαοῦ, βοηθουμένου καὶ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως εἶνε ἡ ἀνάπτυξις τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων τῆς χώρας διὰ τῆς εἰς τὸ ἀνώτατον δυνατὸν, δρῶν ἐντάσεως τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας.

Βοηθοῦντες, περιθάλλοιτες καὶ πρὸ πάντων, δημιουργοῦντες ὁργανοῦντες καὶ παρέχοντες ἐργασίαν εἰς τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας ἐκδιωχθέντας ἀδελφοὺς μας, δὲν σῶζομεν μόνον, αὐτοὺς, ἀλλὰ βοηθοῦμεν ἡμᾶς αὐτούς.

Ἀπὸ ἐπαίτας, εἶνε σὸ χέρι μας, τὰς διακοσίας πενήνητα ἑκατομμυρίων χιλιάδας, αὐτῆς, προσφύγων, νὰ τὰς μεταβάλλωμεν εἰς μεγάλας παραγωγικὰς δυνάμεις.

Εἶνε οἱ πλείστοι αὐτῶν, ἀμπελοκαλλιέργηταί, κτηνοκαλλιέργηταί, κηπουροί, παντὸς εἶδους γεωργοί. Εἶνε κίτσοι, μηχανοτεχνῆται διάφοροι, βιομηχανοί, ἔμποροι, διδάσκαλοι, ἱερεῖς καὶ διαφόρων ἄλλων ἐπαγγελματιῶν. Κάθε ἑνας ἀπὸ αὐτοὺς ἀποτελεῖ μίαν ἀληθῆ οἰκονομικὴν δυνάμιν ἄρκει νὰ τὴν ὁργανώσωμεν καὶ τὴν θέσωμεν εἰς ἐνέργειαν.

Ἴδου λοιπόν. Ὅσοι ἔχομεν ἀκίνητα, μετόχια, ἄς προσλάβωμεν ἀνάλογον ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ ἄς διαδώσωμεν νέα ἐν ἀντικῆ χρηματικὰ κεφάλαια πρὸς Ἰταλικωτέραν καὶ ἑτατικωτέραν καλλιέργειαν.

Αἱ πεδιάδες τῆς Κρήτης καὶ τὰ μεγάλα πολλοὶς ἀκαλλιεργητα κτήματα τῶν ἐν τῷ ἑσῶτικῷ τῆς Νήσου γεωκτημιόνων καὶ Μοσῶν, παρέχουν, εὐρὸν τὸ στάδιον τῆς ἀπασχολήσεως ἱκανῶν χιλιάδων ἐκτῶν προσφύγων. Ὅσοι ἔχουν κεφάλαια καὶ οἰκόπεδα ἄς ἀποφασίσουν νὰ κάμουν μερικὰς οἰκοδομὰς. Ὅσοι ἔχουν κατὰ νοῦν νὰ κτίσουν σπήτι, ἄς τὸ πράξουν ταχέως.

Ὅσοι ἔχουν λαχανοκήπους ἄς

τείνουν καὶ ἄς ἐντείνουν τὴν καλλιέργειάν των.

Ὅσοι ἔχουν γαῖας χέρσους πρὸς σπορὴν δημοτικῶν καὶ δημοτικῶν, ἄς φροντίσουν ἐγκαίρως περὶ τῶν μέσων τῆς σπορᾶς.

Ἡ Κυβερνήσις ἄς φροντίσῃ νὰ στείλῃ σπόρους καὶ, εἰ δυνατὸν, γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ ὀδηγίας. Τὰ σχολεῖα ἄς πᾶρουν διδασκάλους, αἱ σχολάζουσαι ἢ μεγάλα ἐφημερίαι ἱερεῖς, ἄς φροντίσῃ, ἐν γένει, κάθε ἑνας ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ὅλοι μαζί, νὰ δημιουργήσῃ, νὰ δώσῃ ἐργασίαν εἰς ἕνα ἢ περισσοτέρους ἐκ τῶν προσφύγων.

Θὰ μᾶς μείνουν, βέβαια, καὶ μετ' αὐτὸ τὸ ἐκκαθάρισμα ἕσῶτα ἀπὸ ὀλίγους μῆνας, τὰ μικρὰ καὶ ἀπροσάτευστα ὄρφανὰ, οἱ ἀσθενεῖς, γυναῖκες καὶ ἄνδρες καὶ οἱ ἀνέικνοι πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, ἀλλ' αὐτοὺς εὐκολώτερον, τότε, θὰ τοὺς οἰκοκομήσωμεν.

Ἦσῶτα δὲ ὁ ὀλίγον χρόνον θὰ ἴδῃτε ἀποφρίκτα, τὰ εὐεργετικά, τὰ θαντασιογὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης ἐργασίας.

Ἡ παραγωγὴ θὰ αὐξήσῃ καὶ ὡς ἀνυπαίτια συνέπεια, θὰ ξηλέσῃ ἢ τιμὴ τῶν προϊόντων τῆς πρώτης ἀνάγκης.

Ἐκεί ὅπου τώρα ἐξαπλοῦνται τὸ πένθος καὶ ἡ ἀπόγνωσις θὰ ἀνατελῇ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ χαρὰ καὶ τὸ ἀθάνατον. Ἔθνος μας θὰ ἐξακολουθήσῃ ταχύτερον καὶ ἀσφαλτέστατον τὸν πρὸς τὰ ἔνδοξα πεπρωμένα τουδρόμον.

Ἐμπρὸς, ἀνδρῶν, ὅλοι μαζί, ἄς πιάσωμε δουλειά.

Ἰωνάν. Μ. Φούμπης

ΑΠΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΑ ΒΥΡΟΥΛΑ

Εἶνε πληροφορίαί, τὰς ὁποίας μετὰ δίδει ἡμῖν δὲ εἰς ὁδοικῆς Βουρλῶν κ. Γεώργιος Μεχ. Θεοδωράκης, ὅτις ἐπήρξεν αὐτόπτη: τῆς καταστροφῆς τῆς μέχρι χθὲς ἀκμαζούσης Ἑλληνικῆς πόλεως τῶν Βουρλῶν. Καὶ εἶνε εὐλόγως δὲ πόνος, μετὰ τὸν ὁποῖον ζωγραφίζει ἐν ὀλίγοις τὸ ἀπαράσῳκον θέλημα, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ πραγματικότητὶ τοῦ ὑπερβάλλει καὶ φασαίουσαν. Ὁκ. Θεοδωράκης κηρύττει ἐνθουσιώδους πολεμιστοῦ καὶ ἱκανοτάτου διοικητικοῦ ὑπαλλήλου, ἐπράξε καὶ κατὰ τὴν περίπτωση τούτην τὸ καθήκον του πρὸς δάξωσιν τοῦ Χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ ὡς αἰσθηματίας νέος. Ἐτὰ Βουρλᾶ, ἀφηγείται ἐκάθησαν καθ' ὁλοκληρίαν. Ἐρείλι α καὶ ἔργα τὰ καλύπτουν. Ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς κατεσφάγη. Καὶ ἄν μέρος τῶν κατοίκων Ἰσως τὸ ἐν δέκατον διεσώθη οὐ τοὶ ἐθρῶκονται εἰς οἰκτῶν καὶ ἀπειλιστικὴν κατάστασιν. Καὶ οὕτω μετὰ τὴν Κρατικὴν συμφωνίαν ἐπῆλθε καὶ ἡ τρομερωτέρα ἐξ ὀσων δόξαί να συλλήβη δ ἄνθρώ

πινος νοῦς καταστροφὴ τοῦ Μικρασιατικοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ τραγωδία, ἥτις ἐξετυλίχθη εἰς τὰ Βουρλᾶ εἶνε ἀνωτέρα εἰς φρικασμὸν καὶ ἀποτροπιασμὸν καὶ αὐτῆς τῆς Σμύρνης.

Οἱ δυστυχεῖς Βουρλιῶται ἐμαρτύρησαν περισσότερα, διότι ἔχον τὴν τάλμην ν' ἀμυνθοῦν κατὰ τῶν ἐπιπεσόντων Τσιτῶν. Πάλιν ἡρωϊκή, ἀλλ' ἄνισος. Οἱ μὲν ἄνδρες καταδιωχθέντες καὶ συλληφθέντες ἐιουφεικίσθησαν, αἱ δὲ γυναῖκες ἐλογχίσθησαν Παρθένοι ἀπήχθησαν μακρὰν καὶ ἠτιμάσθησαν. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἱερειῶν τῆς πόλεως εἰς χιλιάδας ἀνέρχονται οἱ νεκροὶ καὶ οἱ τραυματεῖς ἐσιμοθάνατοι μόλις ἀναπνεύοντες. Ἐμείνα μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας φροντίζων μετὰ κίνδυνον τῆς ζωῆς μου, ἀφοῦ ἂ πώλεσα πᾶν ὅ,τι ἔχον, διὰ νὰ σῶσω διὰ τῶν ὀδηγῶν μου ὅσον δυνατῶν ἰπερισσότερον κόσμον. Ἄλλὰ δυστυχῶς δὲν τὸ κατώρθωσα. Πλείστοι ὅσοι μὴ εἰσακούσαντες τὰς προτροπὰς μου, ὅπως με ἀκολουθήσουν, παρέμειναν ἐπιζοντες εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἀνάμειων, εἰς τὴν ἴδιαν αὐτῶν ἔμνην καὶ Ἰσως εἰς τὴν ἐπιείκειαν τῶν Τούρκων. Ἐμείναν διὰ νὰ συμπληρώσουν τὴν ἐκατόμβην τῶν Βουρλῶν καὶ νὰ περιβληθοῦν καὶ οὗτοι τὸν φωτιστέφανον τοῦ μάρτυρος.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΑΓΓΛΩΝ ΥΠΗΚΩΝ

Ὁ ἐν Κων)λόλι ἀναποκριτῆς τῶν «Νταϊηλ-Μαίηλ» τηλεγραφεῖ ὅτι χάριν προφυλάξεως αἱ οἰκογένειαι τῶν Ἄγγλων ἀξιωματικῶν ἀπεβιβάσθησαν ἤδη κατ' εὐθείαν δι' Ἀγγλίον ἐπιτάχθησαν δὲ τὰ ἀεμόπλοια «Συρία» καὶ «Μαρόνια» ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως καθὼς καὶ τὸ «Ἀθτοκράτωρ τῶν Ἰνδιῶν» ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Ἀγγελλεται ἐκ Κ)πόλεως δι' ἡ Γαλλικὴ Κυβερνήσις ραδιοτηλεγραφικῶς εἰδοποίησε τὸν Μυσιατᾶ Κεμάλ ζητοῦσα παρ' αὐτοῦ νὰ μὴ ἀναλάβῃ καμμίαν δρῶσιν πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἰμπουργῶν εἰς Σμύρνην.

Οἱ Ρῶσοι διὰ τὰ στενά

Τηλεγραφικῶς ἀγγέλλεται ἐκ Μόσχας δι' ἡ Σοβιετικὴ Κυβερνήσις δὲν θὰ συγκατατεθῆ εἰς τὸν Ἀγγλικόν ἔλεγχον τῶν Σιεινῶν ἀνευ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ρωσσίας καὶ τῶν ἄλλων ἀνάμειων αἵτινες ἔχουν συμφέρον εἰς τὴν Μύρην Θάλασσαν.

ΝΕΟΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἐν